

سه‌شنبه ۷ بهمن ۱۳۹۹ - شماره ۹۷

این است که مجلس تلاش می‌کند با بررسی بودجه در سال آینده، دولت بعد با کسری بودجه مواجه نشود. می‌دانیم که یکی از راه‌های جبران این کسری بودجه استقراض است، همچنین کسری بودجه از محل مالیات هم به عوامل متعددی بستگی دارد. در مجموع به نظر نمی‌رسد که مجلس بتواند تغییرات انجمنانی و وسیع در لایحه پیشنهادی دولت برای بودجه ۱۴۰۰ انجام دهد چرا که هر گونه تغییرات و ایجاد تعهدات بیشتر گریبان گیر دولت بعد خواهد شد.معاون ارزی اسبق بانک مرکزی تاکید کرد: به یاد بیاوریم که در دولت‌های نهم و دهم، رییس جمهور وقت تا اردیبهشت ماه در رابطه با بودجه همان سال اقدام خاصی انجام نمی‌داد و همواره بودجه با تاخیر به مجلس می‌رسید و اساسا در آن دوران رییس دولت اهمیتی به این زمان تصویب بودجه در مجلس نمی‌داد بنابراین «زمان» معمولا برای این دست ازارداد مساله نبوده و نیست.

موانع جهش تولید، عرضه و تقاضا، کاهش نرخ ارز و رکوداقتصادی کشور در گزارش اقتصادسأرآمد

شاخص‌های اقتصادی زیر ذره بین مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

تجاری سازی دانش و فناوری داشته باشند (تحریک سمت تقاضای نوآوری و فناوری در کشور).

– عدم توجه کافی به مقوله صادرات و رقابت‌پذیری در عرصه بین‌الملل ازجمله دیگر ضعف‌های این طرح است. نگاه اصلی طرح دستوری بودن «بازار سازی» برای شرکت‌ها و محصولات دانش‌بنیان را به ذهن متبادر می‌سازد درحالی‌که بایستی افزایش صادرات محصولات دانش‌بنیان کشور و ارتقا توان رقابت‌پذیری شرکت‌های دانش‌بنیان در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی هدف اصلی طرح باشد. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود سازوکاری دیده شود که به شکل پله‌ای، ایجاد بازار باز دستوری به سمت اقتصاد رقابتی حرکت کند.

– عدم توجه به ظرفیت‌های قانونی موجود برای ارتقای تولید دانش‌بنیان نیز تا حدودی در این طرح مشهود است: (الف) قانون حادثار استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی در سال ۱۳۹۸

مطابق نظرات اخذشده از شرکت‌های دانش‌بنیان در خصوص تقاضا برای محصولات و خدمات آن‌ها، مشکل اصلی بر سر رقابت‌پذیری محصولات آنان با مشابه خارجی است و نه توان فنی. بعضا گزارش شده‌است که باوجود تحریم‌های سرسختانه‌ای که دسترسی به محصولات خارجی را بسیار دشوار کرده است، هنوز هم تمایل به خرید تولیدات داخلی آن‌ها دیده نمی‌شود. به‌عبارت‌دیگر، مصرف‌کنندگان (که عمدتا دستگاه‌های دولتی و پروژه‌های کلان و ملی هستند) کالاهار را در زمان و کیفیت و با شرایط مالی خاصی می‌خواهند که تولیدکننده داخلی قادر به تأمین این ویژگی‌ها نیست و اصولا هم به شکل شفاف نمی‌داند که چه زمانی از وی چه کالایی را با کدام مشخصات فنی خواهند خواست که بتواند روی آن سرمایه‌گذاری کند. نگاهی به سابقه قانون‌گذاری برای تقویت توان ساخت داخل نشان می‌دهد که از سال ۱۳۷۵ با تصویب قانون حکادکتر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرائی پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات بمنظور صدور خدمات در ۸ ماده، عملاحمایت از داخلی سازی و تحریم تقاضای محصولات ساخت داخل به‌صورت جدی در نظام قانون ایران مطرح گردید. اما با توجه به تجربیات اجرائی آن، در سال ۱۳۹۱ و تحت عنوان قانون حکادکتر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات در ۲۳ ماده مجددا مورد تصویب قرار گرفت و جایگزین قانون سال ۱۳۷۵ شد.

با توجه به بازخوردهای اجرای قانون سال ۱۳۹۱، آسیب‌شناسی این قانون در دستور کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس دهم قرار گرفت. بنا توجه به نقاط ضعف شناسایی‌شده، قانون حکادکتر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی در سال ۱۳۹۸ در ۲۴ ماده مورد تصویب قرار گرفت کنونی‌اندکی در ارتباط باسیاست‌های تقویت توان داخلی در کشور است. این قانون را می‌توان حاصل بیش از دو دهه تجربه کشور در زمینه سیاست‌های حمایت از تقاضای نوآوری دانست که هم از نظر محتوا، اهداف و ابزارها و هم از نظر شکل آن به کلیه دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی، تا حد زیادی مطلوب است و چند ویژگی مهم دارد:

ماده (۲) این قانون به نحوی عمومیت دارد که همه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی، عمومی و حکومتی را شامل می‌شود و حتی اشخاص خصوصی با تعاونی که از تسهیلات مالی مختلف استفاده می‌کنند توانمندی‌ها کاتفا نموده بلکه از رایزایی عمق ساخت داخل راهم الزامی ساخته است.

ماده (۴) قانون، وزارت صنعت، معدن و تجارت را مسئول ساماندهی یک سامانه متمرکز برای فهرست کردن توانمندی‌های داخلی (یعنی طرف عرضه) کرده است. به‌علاوه تنها به فهرست کردن توانمندی‌ها کاتفا نموده بلکه از رایزایی عمق ساخت داخل راهم الزامی ساخته است.

واردات و مناقصات منوط به استفاده از امکانات این سامانه شده است.

ب) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (۱۳۹۴)

در ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در سال ۱۳۹۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید، دولت مکلف به تدوین برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان شده‌است. این برنامه در ابعاد گسترده و در قالب ابزارهای سیاستی مختلف با منابع مالی قابل توجه توسط معاونت علمی و فناوری تدوین و اجرانشده است.

بدیهی است ارائه گزارش دقیقی از عملکرد این قانون می‌تواند نشان دهد آیا ضرورتی برای تقنین مجدد بمنظور جهش تولید دانش‌بنیان وجود دارد؟ آیا عملکرد و پاسخگویی دقیق معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در اجرای برنامه‌هایی ازاین‌دست به نحوی راضی‌کننده بوده که حیطه اختیارات و وظایف محوله به آن در یک قانون دائمی بسط داده شود؟

ج) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌های و اختراعات (۱۳۸۹)

علاوه بر قوانین فوق، قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌های و اختراعات (۱۳۸۹) نیز حمایت‌های خاص شرکت‌های دانش‌بنیان ارائه می‌کند و صندوق نوآوری و شکوفایی (موضوع ماده (۵) این قانون) با سرمایه ۳۰۰ میلیارد تومانی از محل صندوق توسعه ملی در سال‌های اخیر، تأمین مالی شده است. مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در پایان این گزارش، با توجه به نکات بررسی‌شده تصریح کرده‌است: اتاق بازرگانی، صنایع، معاون و کشاورزی ایران مخالف خود را با کلیات طرح ۱۶ ماده‌ای جهش تولید دانش‌بنیان اعلام می‌کند.

– منع دستگاه‌های اجرایی کشور از ارجاع کار به نهادهای عمومی غیردولتی، بنیاده‌ها، نهاده‌ا و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام و قرارگاه‌های سازندگی در صورتی که بخش خصوصی و تعاونی قادر به انجام کار باشند و پیش‌بینی نظارت بر این مهم توسط سازمان بازرسی کل کشور اقدامی ارزشمند برای توسعه بخش خصوصی کشور در حوزه دانش‌بنیان خواهد بود. (ماده ۲۷)

– موظف کشدن معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور و مگرک کشور به ارائه امرهای سالانه حوزه‌اقتصاد دانش‌بنیان (ماده ۲۸) و آمار تجارت محصولات دانش‌بنیان (صادرات و واردات محصولات دانش‌بنیان به تفکیک در تفرقه) به‌صورت ماهیانه (ماده ۷) و موظف شدن سازمان امور مالیاتی به ارائه ی گزارش مالیاتی شرکت‌های دانش‌بنیان به معاونت علمی ریاست جمهوری.

در ادامه باوجود بررسی دقیق طرح اول و برگزاری ساعات‌ها جلسه کارشناسی در فراکسیون اقتصاد دانش‌بنیان و کمیسیون صنایع، به دلیل ملاحظات جدی کمیسیون آموزش و تحقیقات در خصوص نقش قانون فعلی حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، از میانه مسیر طرح دیگری با تفاوت‌های قابل توجه جایگزین طرح اول شد که مطابق آخرین گزارش کمیسیون آموزش و تحقیقات (مورخ ۴ آذر ۱۳۹۹) مشتمل بر ۱۶ ماده‌است. در خصوص کلیات طرح حاضر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: – رویکرد کلی طرح، مستششا کردن گروه خاصی از شرکت‌ها و ارائه سیاست‌هایی برای حمایت از آن‌هاست درحالی‌که کارکرد اصلی حکمرانان بایستی مقررات زدایی و رفع موانع پیش پای فعالان اقتصادی بخش خصوصی باشد. مهم‌ترین انتظار بخش خصوصی کشور نیز در این شرایط مقررات زدایی و رفع موانع تولید ارزش و ثروت در کشور است.

– برای بخش خصوصی کشور و بازیگران آن در سطح تشکل‌های بخش خصوصی و نهادهای بالاتر از جمله اتاق‌های بازرگانی نقشی در این طرح دیده نشده است.

– وظایف بسیار متعددی برای معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور بر شمرده شده‌است که هم با توان کارشناسی و اجرایی آن تناسب ندارد و هم با اختیارات قانونی وزارتخانه‌های متعدد همخوانی ندارد. لازم به ذکر است، به دلیل مخالفت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (و به‌تبع آن کمیسیون آموزش و تحقیقات) با واگذاری اختیارات و وظایف متعدد به معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در ارتباط با شرکت‌های دانش‌بنیان، شورایی تحت عنوان «شورای راهبری دانش‌بنیان متشکل از رئیس‌جمهور (رئیس‌شورا)، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور (نایب‌رئیس‌شورا)، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر صنعت، معدن و تجارت، وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، و وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و سه نفر از اعضای کمیسیون‌های «آموزش و تحقیقات»، «صنایع و معادن» و «اقتصادی» به انتخاب مجلس شورای اسلامی به‌عنوان ناظر» پیش‌بینی‌شده‌است که جایگزین «شورای عالی عتف» در قانون فعلی حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان شود. انتظار می‌رود شورایی با این ترکیب، عملکرد اجرایی مطلوبی نداشته باشد و زمینه افزایش بروکراسی و چه‌بسا پیچیدگی محیط کسب‌وکار را برای بخش خصوصی ایجاد کند.

– در این طرح، شرایط کنونی کشور دائمی فرض شده‌است؛ برای مثال، بحث تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری کشور همیشگی در نظر گرفته‌شده و بر مبنای آن سیاست‌گذاری‌های درآمدت در قالب یک قانون دائمی پایه‌ریزی شده‌است (ماده ۱ و ماده ۲). – تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های متعددی که در این طرح پیش‌بینی‌شده نیازمند زمان زیادی است. با توجه به تحولات و تاملاتمت سریع محیطی، زمان یکی از مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر کسب‌وکارهای خصوصی است، طولانی شدن زمان عملا تأثیر حمایت‌ها را بسیار کم‌رنگ و حتی نزدیک به صفر می‌سازد. مقتضی است راه‌حلی برای این موضوع اندیشیده شود.

– رویکرد کلی طرح تکیه مجدد بر استسارتاپ‌ها و شرکت‌های زایشی‌است (تحریک سمت عرضه نوآوری در کشور) و نقشی که برای شرکت‌های پیش‌ران و بزرگ فن‌آور و دانش‌بنیان بخش خصوصی دیده‌شده، کم‌رنگ‌است. این شرکت‌ها که به‌متابه لوکوموتیوهای عظیم و پرقدرت توان هدایت و سرعت بخشیدن به کل اکوسیستم نوآوری کشور را دارند بایستی در طرح مشوق‌ها و انگیزه‌های بیشتری دریافت کنند تا تمرکز حادکنتری روی

تمرکز بر تقویت بنیه تولیدی و افزایش سهم بخش خصوصی واقعی داشته باشند.

در همین راستا در بسته «احکام مشخص و رافع چالش‌ها و موانع جهش تولید»، مجموعه‌ای از راهکارها و احکام مشخص و عملیاتی بمنظور صیانت از کسب‌وکارها و جهش آفرینی در تولید، در دو محور «احکام مشخص و رافع چالش‌های بخش تولید» و «احکام مشخص جهت صیانت از کسب‌وکارها در شرایط کرونا» ارائه شده است. بررسی شاخص‌های داخلی و بین‌المللی اثرگذار بر محیط کسب‌وکار، حکایت از نامساعد بودن شرایط برای فعالیت فعالان مولد در کشور دارد. از همین رو گام نخست برای ترغیب فعالان اقتصادی به ورود به فعالیت‌های مولد و تولیدی، تلاش در راستای بهبود محیط کسب‌وکار است که بدین منظور در بسته حاضر، به ارائه مجموعه‌ای از راهکارهای عملیاتی در قالب محورهای «بثات بخشی به اقتصاد و ارتقای سطح اعتماد فعالان اقتصادی»، «مبارزه با فساد»، «تضمین حقوق مالکیت و تسهیل قراردادها» و «بهبود محیط مقرراتی کشور» پرداخته شده‌است.

تسلط چارچوب نهادی و سیستم پاداش دهی مشوق فعالیت‌های مولد در کشور، سبب شده جاذبیت تولید در مقایسه با بازارهای رقیب (مسکن، طما، ارز و...)، کاهش یابد و عوامل اقتصادی به‌سوی فعالیت‌هایی با مضمون غیر توسعه‌ای، جلب شوند. لذا ضروری است که بمنظور جاذبیت بخشی به تولید در کشور در مقایسه با سایر بازارها، راهکارهایی نظیر حل‌وفصل مشکل تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی، ساماندهی نظام مالیاتی و تأمین اجتماعی کشور، رفع نابسامانی‌های ارزی و کاهش مشکلات تجارت خارجی در دستور کار قرار گیرند.

به‌منظور تسهیل و ترغیب مشارکت بخش خصوصی واقعی در اقتصاد، ضروری است که لایحه مشارکت عمومی خصوصی اصلاح و تصویب شود. در وهله بعدی، واگذاری امور تصدی‌گری به بخش خصوصی حائز اهلیت، راهدانازی سامانه بازارهای الکترونیکی طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری زیرساختی در راستای دسترسی آزاد عموم به اطلاعات طرح‌های مشارکتی و همچنین ایجاد اولویت برای بخش‌های تعاونی و خصوصی در معاملات دستگاه‌های اجرایی، از دیگر اقدامات پیشنهادی است.

تداوم شیوع ویروس کووید-۱۹ در کشور نیز شرایط دشواری را برای فعالان اقتصادی ایجاد کرده‌است. مجموعه‌ای از راهکارهای پیشنهادی اتاق در قالب محوره‌ای «تسهیلات مالیاتی»، «اقدامات مرتبط با حق بیمه تأمین اجتماعی کارفرمایان»، «بهبود تأمین مالی و سرمایه در گردش کسب‌وکارها»، «کاهش هزینه‌ها و عوارض سربار بنگاه‌ها» و «حمایت‌های حقوقی و تسهیل قراردادها» ارائه شده‌است.

مخالفت اتاق ایران با کلیات طرح ۱۶ ماده‌ای جهش تولید دانش‌بنیان

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران ضمن بررسی طرح ۱۶ ماده‌ای مجلس برای «جهش تولید دانش‌بنیان»، نقاط قوت و ضعف این طرح را تشریح کرده و در پایان گزارش بر اساس همین بررسی‌ها، مخالفت اتاق ایران با کلیات این طرح را اعلام کرده‌است.

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، «طرح جهش تولید دانش‌بنیان» که در تاریخ ۳ تیر ۱۳۹۹ در مجلس اعلام وصول شده و طرح ۱۶ ماده‌ای دیگری که به یکباره جایگزین این طرح شده‌است را بررسی و نقاط قوت و ضعف آنها را تشریح کرده‌است.طرح «جهش تولید دانش‌بنیان» در ۳۳ ماده، مسائل و مشکلات شناسایی‌شده شرکت‌های دانش‌بنیان را در زمینه‌های مختلف نظیر بیمه، مالیات، تأمین اجتماعی، حضور دانش‌بنیان‌ها در مناقصات و ... هدف قرار داده‌است اما در ادامه، باوجود بررسی دقیق طرح اول، از میانه مسیر طرح دیگری مشتمل بر ۱۶ ماده با تفاوت‌های قابل توجه جایگزین طرح اول شده‌است.بررسی‌های مرکز پژوهش‌های اتاق ایران حاکی از این است که در ویرایش نخست این طرح، نقاط قوتی وجود داشته‌است که برای مثال می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:– به رسمیت شناختن دارایی‌های فکری و دانش فنی (دارایی‌های ناملموس) در متن پیشنهادی این قانون و طراحی سازوکاری برای ارزش‌گذاری، تجدیدارزیایی، معامله و وثیقه‌گذاری این دارایی‌ها. گامی ارزشمند و بنیادین برای ارتقا سطح شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد و تعالی هر چه بیشتر این حوزه‌است. (ماده ۲۶)

بلاتکلیفی بازارها با تاخیر در تصویب بودجه ۱۴۰۰

به گزارش اقتصادسأرآمد، سیدکمال سیدعلی« کارشناس مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با ایرنا درباره تبعات و آثار طولانی شدن روند بررسی لایحه بودجه در مجلس و احتمال رد بخش‌های مختلف آن گفت: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ را می‌توان یک بودجه امیدوارکننده نسبت به شرایط اقتصادی سال آینده دانست چراکه پیام‌هایی مبنی بر برگشت به برجام، افزایش فروش نفت و کاهش فشار تحریم‌ها و حتی رفع موانع تحریم‌های مربوط به FATF از متن لایحه دیده می‌شود و مجلس مدعی‌است نتگران تعهداتی شده که بودجه پیشنهادی دولت دوازدهم برای دولت سیزدهم ایجاد می‌کند. اظهارات نمایندگان مجلس مبنی بر

سیدکمال سیدعلی، کارشناس مسائل اقتصادی

مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق ایران از ابعادی مختلف اقتصاد پیش روی ایران را بررسی و در این رابطه و در فواصل مختلف گزارش‌های مرتبط منتشر کرده‌است که به برخی از این شاخص‌ها و گزارش‌ها اشاره می‌گردد. به گزارش اقتصادسأرآمد، مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق ایران شاخص مدیران خرید (PMI) کل اقتصاد ایران در آبان ۱۳۹۹ را معادل ۴۵٫۷۰ واحد اعلام کرد که گرچه همچنان زیر مرز ۵۰ واحد و در محدوده انقباضی و رکودقرار دارد اما نسبت به ماه قبل با بهبود ۱٫۲۳ واحدی مواجه شده‌است. بررسی جزئیات شاخص نشان می‌دهد یکی از دلایل بهبود اندک این شاخص، تأثیر مثبت کاهش نرخ ارز بر قیمت مواد اولیه و قیمت فروش بوده‌است.

شاخص مدیران خرید (PMI) موسوم به شاخص از مهرماه ۱۳۹۷ توسط مرکز پژوهش‌های اتاق ایران محاسبه و منتشر می‌شود و این مرکز در سومین سال انتشار گزارش‌های شاخص مدیران خرید (PMI) موسوم به شاخص، چهاردهمین دوره شاخص کل اقتصاد و بیست و ششمین دوره شاخص بخش صنعت را برای آبان ۱۳۹۹ منتشر کرده‌است.

در آبان اسال، شاخص کل اقتصاد با ۱٫۲۳ واحد بهبود نسبت به ماه قبل به ۴۵٫۷۰ واحد رسیده؛ اما هم‌زمان شاخص بخش صنعت ۴٫۵۹ واحد سقوط کرده و روی رقم ۴۷٫۶۳ واحد ایستاده‌است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد ایران در آبان ماه ۴۵٫۷ به دست آمده‌است که نشان می‌دهد نسبت به مهرماه (۴۴٫۴۷)، نرخ کاهش کمتری در برخی فعالیت‌های اقتصادی وجود داشته‌است. بنگاه‌های اقتصادی شرکت‌کننده در طرح شاخص آبان ماه، به‌غیراز مؤلفه میزان سفارشات جدید مشتریان در مجموع وضعیت سایر زیرشاخص‌های اصلی را بدتر از ماه قبل ارزیابی کرده‌اند. نتایج نشان می‌دهد درحالی‌که در این ماه اکثر فعالیت‌های بخش صنعت با رکود روبرو بوده‌است، افزایش اندک در شاخص کل ناشی از کم شدن شدت رکود در بخش خدمات بوده‌است.

در این ماه، شاخص میزان فعالیت‌های کسب‌وکار (۴۶٫۶۸) نسبت به مهرماه (۴۳٫۵۱) با نرخ کاهش کمتری روبرو بوده‌است. هرچند میزان تولیدات و ارائه خدمات در بخش ساختمان و به‌ویژه در صنعت با کاهش روبرو بوده‌است اما ملایم تر شدن نرخ کاهش در بخش خدمات و کشاورزی، در مجموع باعث افزایش اندک در شاخص کل میزان فعالیت‌های کسب‌وکار شده‌است.

از سوی دیگر شاخص قیمت خرید مواد اولیه با لوازم خریداری شده (۸۳۰۹) نسبت به مهرماه نرخ افزایش کمتری داشته‌است و در اولین بار طی ۷ ماه گذشته شدت در افزایش در قیمت‌ها کمتر بوده‌است که دلیل عمده آن روند کاهش نرخ ارز بوده‌است. این در حالی‌است که بر اساس گزارش مرکز کارآمار ایران نرخ تورم ماهانه آبان ۵۲٫۲ درصد یعنی نسبت به نرخ ۷ درصدی مهر اندکی کاهش یافته اما نرخ تورم ۱۲ ماهه منتهی به آبان ماه ۲۹ درصد و نسبت به ماه قبل ۱٫۸ درصد افزایش داشته‌است.

همچنین قیمت فروش محصولات تولید شده یا خدمات ارائه شده در آبان ماه (۶۴٫۷۱) با افزایش کمتری نسبت به مهرماه (۷۷٫۳۱) همراه بوده و این روند در بخش ساختمان بسیار مشهودتر از سایر بخش‌ها است. به‌طورکلی، کندتر شدن روند افزایش قیمت‌ها متأثر از انتظارات خوش‌بینانه در کاهش نرخ ارز بوده‌است و علاوه بر آن کاهش شدید تقاضا در بخش ساختمان در شدت ملایم‌تر شدن روند قیمت‌ها در این بخش تأثیر داشته‌است.

در این میان، شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده ۵۰٫۱۳ ارزبایی شده‌است که در مقایسه با مهرماه (۴۱٫۱۵) افزایش داشته‌است و خوش‌بینی فعالان اقتصادی و چشم‌انداز بهتری در ماه آذر را نشان می‌دهد.

بررسی‌های مرکز پژوهش‌های اتاق ایران نشان می‌دهد به‌طورکلی با افزایش مجدد شیوع کووید ۱۹ و محدودیت‌های اتخاذ شده به دلیل افزایش نرخ ابتلا و مرگ‌ومیر ناشی از آن در کشور، میزان تقاضا در آبان ماه کاهش یافته‌است که شدت کاهش تقاضا و میزان فروش در بخش صنعت بیشتر از سایر بخش‌ها بوده‌است. از سوی دیگر افزایش شاخص انتظارات نسبت به فعالیت در ماه آینده نشان می‌دهد که از جنبه روانی، فعالان اقتصادی با نگرش مثبت به اتفاقات رخ داده در آبان ماه به‌ویژه مشخص شدن نتایج انتخابات آمریکا و تأثیر آن بر کاهش نرخ ارز می‌نگرند. هرچند در این ماه سرعت ترخیص کالاه‌ا و مواد اولیه از گمرکات کشور افزایش یافته‌است، اما همچنان برخی از سوء مدیریت‌ها و ناهماهنگی‌های دستگاه‌های اجرایی از جمله بین وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صمت، سازمان گمرک و بانک مرکزی در ترخیص و تخصیص ارز به مواد اولیه وجود داشت، هم‌چنین تأمین مواد اولیه موردنیاز از صنایع بالادستی نظیر پتروشیمی، مشکلات و موانعی بسیاری را بر سر راه فعالان اقتصادی ایجاد کرده‌است.

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

بر اساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در آبان ماه، ۴۷٫۶۳ است و اکثر فعالیت‌های بخش صنعت نسبت به مهرماه (۵۲٫۲۲) با رکود روبرو بوده‌اند. این شاخص که طی ۷ ماه گذشته یکی از کمترین مقادیر کاهش را به ثبت رسانده‌است، نشان می‌دهد که از یک‌سو تأثیر کاهش در تقاضا- ناشی از محدودیت‌های کووید ۱۹- و هم‌چنین امیدواری به کاهش قیمت‌ها و از سوی دیگر کمبود شدید نقدینگی تولیدکنندگان باعث رکود در این بخش شده‌است. فعالان اقتصادی بخش صنعت به‌غیراز سرعت انجام و تحویل سفارش، وضعیت سایر زیر شاخص‌های اصلی را بدتر از ماه قبل ارزیابی